

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . K 26.—
 za pol leta 13.—
 za četrt 6-50
 za en mesec 2-20
 za Nemčijo oceletno . 29.—
 za ostalo inozemstvo . 35.—

V upravlštvu:
 Za celo leto naprej . K 22-40
 za pol leta 11-20
 za četrt 5-50
 za en mesec 1-90
 Za pošiljanje na dom 20 v, na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENEK

Inserati:
 Enostolpna petivrstna (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat 13 .
 za trikrat 10 .
 za več ko trikrat 9 .

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:
 vsak dan, izvenomá nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravlštvu je v Kopitarjevih ulicah št. 6. Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Upravlšškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

nosti. Gotovi krogi pa zahtevajo, da imej le država svoje dolžnosti, uradnik pa imej pravico, mnogo zaslužiti in malo delati; za to pa pobijati državo, ki ga plačuje. (Živahna pohvala.) Uradnik ne more zahtevati, da bi smel v javnosti tako svobodno in neprisiljeno izvrševati svoje državljanske pravice, kakor vsak drugi državljan. Uradnik ne sme pobijati ono avtoriteto, ki jo mora sam kot državni uslužbenec varovati. Teorija dvojne duše ne velja. Prebivalstvo vidi v uradniku le eno osebo, o kateri ne more drugače soditi v uradu kakor izven urada.

Peticijska in koalicijska pravica.
 Očita se, da načrt službene pragmatike omejuje peticijsko pravico. To ni res. Vladni načrt določa način, kako naj uradnik izraža svoje želje v osebnih in službenih zadevah na višje mesto. Ako uradniki pošiljajo prošnje na višja mesta ali na državni zbor, temu vlada ne ugovarja. Vlada pa ne odobrava, ako hočejo uradniki s silo pritiskati s svojimi organizacijami na višje osebe in urade. Tako se ne sme tolmáčiti peticijska pravica. Glede koalicijske pravice pa določa načrt, da uradniki ne smejo biti člani takih društev, ki se ne strinjajo z njihovimi dolžnostmi do države. Uradnik n. pr. ne sme biti na čelu društva, ki posega v hude narodne in politične boje.

Kako je drugod?
 Bavarska službena pragmatika iz leta 1908. določa v členu 16.: »Uradniku je prepovedano biti v društvu, katerega nameni in težnje nasprotujejo državnim in službenim koristim.« Italijanska službena pragmatika iz leta 1908. določa, da uradnik izgubi službo, ako se udeležuje kolektivnih izjav, ki imajo namen s silo nezakonito pritiskati na predstojnike in jim rušiti avtoriteto. Bivši francoski ministrski predsednik Clemenceau je dogovorno s svojim pravosodnim ministrom Briandom, ki je sedaj ministrski predsednik, lani predložil načrt zakona, ki dopušča uradnikom sodelovanje le pri takih društvih, ki imajo namen pouka ali obrambe stanovskih pravic iste službene kategorije. Kar torej ni dovoljeno v Nemčiji, Italiji in na Francoskem, tega tudi v Avstriji ne moremo trpeti.

Finančna stran.
 Predloženi načrt nudi uradnikom več finančnih ugodnosti. Od leta 1896. so bile plače zvišane državnim uradni-

kom in uslužbencem ter pisarniškim oficiantom vsled izredne draginje. Ako pa sedaj obvelja časovni avancement, mogli bodo uradniki biti popolnoma zadovoljni. Sicer pa so izdatki za državne uradnike že sedaj tako veliki, da je treba varčnosti. Leta 1908. so iznašale plače, potnine itd. 565 milijonov, pokojnine 80 milijonov, orožništvo in finančna straža 41 milijonov, skupaj torej 693 milijonov. Danes vsi ti izdatki znašajo gotovo 700 milijonov, torej dobra četrtina vseh državnih stroškov. Vsled časovnega avancementa se bodo plače zvišale še za 4 milijone na leto. Dalje hočemo praktikantom dovoliti adjutume. (Poslanec dr. Redlich: Število uradnikov se mora znižati!) Gotovo, vlada hoče preosnovati upravo, da se zniža število uradnikov. Na to mora delati vsaka vlada, ker stroški za državno upravo so že prehudo breme za davkoplačevalce.

Kvalifikacija.
 Časovni avancement pa ima tudi slabe strani. Mogoče je, da nesposobni in nemarni uradniki pridejo na višja mesta. Zato mora kvalifikacijska komisija biti tako sestavljena, da odgovarja kvalifikacija potrebam in zahtevam uprave. Sedaj pa zahtevajo nekateri, naj bi o uradnikih ne sodili predstojniki, ki jih morajo najbolje poznati. Vsak načelnik urada mora dobro poznati svoje nižje tovariše. Jaz, prvi minister, dobim v 24 urah natančno kvalifikacijo svojih podrejenih uradnikov. Vlada ima tudi pri tem vprašanju pred očmi javni blagor. (Živahna pohvala.)

Sinoči so še govorili dr. Soukup, dr. Mühlwert, Moračevski, Čeh, dr. Ofner, Forstner in dr. Michl, torej izključno mestni zastopniki, katerih volivci so večinoma državni uslužbenci. Danes je govorilo še 12 poslancev, ki so izražali razne želje. Najhuje je ropotal socialni demokrat Glöckel. Ob 6. uri je bilo prvo branje končano. Vladna predloga je bila odkazana odseku. Jutri pride na vrsto državno posojilo. Ker pa je sedaj prva točka izprememba poslovnika, bode morala večina zopet vse svoje sklicati na krov, da spravi na prvo mesto novo državno posojilo. Razprava utegne biti jako živahna.

Finančna reforma.
 Kako zavožene so razmere v parlamentu, dokazuje dejstvo, da je bil finančni odsek izvoljen že lansko leto; danes šele pa je pričel razpravo o finančni reformi. Morda bi takozvana

»delavna« večina še ne pričela dela, ko bi v ponedeljek ne bil sklenil proračunski odsek, da je finančna reforma nujno potrebna, osobito pa z ozirom na slabe finančne razmere skoraj v vseh deželah. Vladni možje so dremali in postavali. Opozicijske stranke so morale v proračunskem odseku opozorjati večino in vlado na njih dolžnosti.

Danes torej je finančni odsek pričel generalno razpravo. Dr. Steinwender je nasvetoval, naj se iz nameravane reforme takoj izločijo davki od vina, s odovice in mineralnih vod. Tukaj pridejo v poštev osebna dohodarina, samski davek, davek od dividend in dedščin ter žganjarina.

Dr. Onciul priporoča tudi zvišanje davka na pivo. Vlada pa resno misli na monopol užigalic, ki bi državi precej donasal. Vprašanje je le, ali naj država sama proizvaja užigalice ali naj to industrijo dá v zakup. Danes so se v tem oziru vršila posvetovanja, katerih sta se udeležila tudi ministrski predsednik in finančni minister. Mi se na noben način ne maramo ogrevati za zakup. S tem bi le ojačili pozicijo raznih kartelov.

Državni zbor.

Službena pragmatika odkazana odseku.
 Sinoči zvečer je zbornica nakazala službeno pragmatiko odseku. Pot je tako zdaj prosta po proračunskem odseku rešeni predlogi o najetju posojila, ki se postavi danes kot prva točka na dnevni red. V včerajšnji državnozbornski seji so govorili z ozirom na službeno pragmatiko nemški nacionalec Waldner, krščanski socialc Čeh Horsky, nemški nacionalec Marckhl, ki enkrat ni napadel Slovencev, marveč je stvarno govoril, Rusin Semaka, radikalni Čeh Sviha, češki agrarec Vaclav Koltař, ki naglašá, da se zavzame njegova stranka za uradništvu, dasi nasprotuje njegovi stranki, liberalni Italijan Pitacco, Poljak Swiertnia in divjak Breiter. Glavna govornika sta soc. demokrat Glöckel, ki govori kontra, in pro krščanski socialc Schmid, ki izjavi, da bo krščansko-socialna stranka z izpremembami glasovala za predlogo, ki se izroči odseku državnih uslužbencev.

Dalmatinska železnica.
 Ko se odkáže pragmatika odseku, se nadaljuje razprava glede na nujen predlog o dalmatinskih železnicah.

LISTEK.

Slike z beneškega Lida.

Kdor hoče uživati lepo jutro na Lidu nemoten po drugih okolnostih, kdor hoče zreti morje v vsem njegovem veličastvu, v vsej njegovi krasoti, naj gre zgodaj zjutraj, tedaj ko je še mrachno, tja ven na morje, in gledal bo, kako pozdravlja morje vzhajajoče solnce, kako drhti v njegovem prvem poljubu, ko se razliva luč od brega do velikanske, v tisočeri barvah lesketajoča, fantastična školjka.

In najmičnejšo, najčarobnejšo sliko o vzbujajočem se življenju, o postanku v naravi imamo na Adriji; tu se zatopimo v skrivnostno delovanje vesoljstva. In k tej sliki se pridružijo druge, — naj je morje mirno, ali naj valovi v divjem srdcu, — spomini na velike dogodke davnih, davnih časov, ko je nosila Adrija zmagovalne trume raznih narodov, ta Adrija, v kateri je početek starodavnega življenja.

In tu na Adriji, v katere valovih se je porodilo toliko pripovedek, imaš — čeprav nisi mogoče kak poseben fantastik — trumoma priliko za sanjarjenje,

In tako uživamo dvojno, sedanost in preteklost, in v čarobno scenerijo skušamo nehote vplesti znamenite dogodke. Vse oživi, če tako zasanjamo — in sanje in spomini se vrste, vsak trenutek nam prinaša novih fantazmagorij, ako vpletamo v naravo napol pozabljeno človeštvo.

Če si naslikamo to klasično morje v njegovem predzgodovinskem življenju, zagledamo najprvo ves čar bajnih Fejakov, ko sta Jazon in črnolasa Medea — Trojani Antenorjevi — na čudoviti ladji »Argo« plula po adrijskem morju, — ko se je vozila Afrodita v svoji zlati školjki — in je tudi zlatolasa Atalanta gledala s svojimi modrimi očmi te vode.

In vse to se združi v mogočno simfonijo, nam je, kot bi čitali v lepih pravljicah Homerjeve Odiseje.

Potem slede časi bitk in bojnega krika — krvava romantika, časi, ko se je penila Adrija, vzburkana od nečestvilnih brodov. Zagledamo Kolhe, Trojane, Pelazge, Rimljane, Turke, Gote, Bizantince itd., vse narode tja do časa velikih dožov, ki so tukaj vladali in katerih duh še vedno plava nad temi modrimi vodami.

Najslavnejše junake so imeli ti narodi. Tu je bil Veliki Aleksander, v katerem je bilo toliko bogatega življenja,

— Hanibal se je boril na teh bregovih, — rimski cesarji v belih togah so pluli preko teh sinjih globočin — in na Adriji je zaklical Cezar v viharju svojim mornarjem nepozabne besede: »Ti pelješ Cezarja in Cezarjevo srečo — veslaj pogumno in brez skrbi!«

Pač zelo slikoviti popotniki. In ti narodi so sezidali na lagunah kraljico Adrije — Benetke.

In da bi pokazal svetu svojo moč na zemlji in na morju, se je peljal beneški dož vsako leto na praznik vnebohoda na krasno opremljeni, ponosni ladiji »Bucentoro«, spremljan od velikanske množice drugih ladjic, ki so nosile na rdečih žametnih strehnicah beneški prapor, tja ven na morje do Lida. Tu je vrgel dož v sredi duhovščine dragocen prstan v Adrijo in se tako simbolično poročil z morjem. Ljudstvo je vsklikalo, topovi grmeli in zvonovi v okrašenem mestu so naznanjali slovesni trenutek. Ta šega je silno stara in izvira iz pravljice, po kateri je baje leta 1177. na praznik vnebohoda, premagal na tem obrežju dož Ziani združeni brodovji Genuezov in cesarja Barbarosse.

A tek časa nima usmiljenja s ponosnimi tradicijami in sedaj trohni v arzenalu okostje zadnjega »Bucentoro« in žaluje nad minljivostjo zemeljske slave.

Pa tudi pričetek moderne vlade na tem morju ni pokvaril z disharmonijo prelepe slike.

Sicer nima to ničesar opraviti s sedanjim Lidom. Pa zanimivo je, če se k idilični lepoti kraja pridruži še epična poteza, ki opleta ves okraj in napravi, da zasanjamo mične sanje tisočletne preteklosti.

× × ×

Sedaj zremo zopet nove prizore. Ura je enajst, obrežje je polno kopalnih gostov. V slikovitih, kramljajočih skupinah, stoje ljudje od blizu in daleč. Vse, kar je morskemu kopalšču potrebno in navadno, vidimo tu. Razvaje ne gospodične, lepe gospe v koketnih toaletah, odete z blestečim kamenjem, kopalni nadzorniki v snežnobelih oblekah, nakinčani otroci, angleške guvernante itd., vsi ti se izprehajajo na obrežju, zroč na neizmerno morskno gladino, ki se leskeče v bliščeči luči solčnih žarkov, ali pa na kopajoče, ki se drve v vodi ali pa po belem, kot žamet mehkem pesku.

Lido, po katerem so hodile v nekdanjih časih slikovite osebe iz jutrove dežele, je v tej dični, moderni metamorfozi — kot morsk kopalšču — kaj zanimiv, saj Lido prav za prav ni nobeno kopalšču v navadnem smislu be-

Ceški agrarec Zahradnik naglašaja, da hoče z ozirom na slovansko solidarnost glasovati za nujnost. Slovani tvorijo rodbino in se morajo medsebojno podpirati. Če se ojači kak slovanski narod, se ojači avstrijsko slovansko in z njim monarhija. Razpravo prekinejo.

Poslanec Vincenc Ježovnik umrl.

Predsednik Pattai vstane in naznani zbornici, da mu je iz Velenja došlo brzojavno poročilo o smrti zastopnika 30. štajerskega volivnega okraja, poslanca Vincenca Ježovnika. Poslanci vstanejo. Predsednik se v toplih besedah spominja rajnika.

Ko sta se še sprla Prohaska in Seitz, zaključijo predsednik ob 7. zvečer sejo.

Iz »Slovanske Unije«.

Nemški viri poročajo:

Parlamentarna komisija »Slovanske Unije« je razpravljala o taktiki pri drugem in tretjem branju predlog o najetju posojila. Razmotrivalo se je tudi o splošnem političnem položaju. Glabinski pri seji ni bil navzoč, izjavil je pa, da je na razpolago, če se želi pojasniti o zadnjih političnih dogodkih. Po nemških poročilih je bila razprava precej živahna. V razpravi je po nemških poročilih izjavil dr. Šusteršič, da je bila »Slovanska Unija« z rekonstrukcijsko idejo naravnost speljana na led. Obstrukcija proti najetju posojila ni mogoča. S tem položajem se moramo sprijazniti. Dr. Kramar se je izjavil za takojšnjo poslovnikovo reformo. Tako nemška poročila, katerih istinitost seveda ne moremo kontrolirati. »Češko Slovo« poroča, da hoče Bienerth zdaj resno rekonstruirati kabinet.

Vžigalčni monopol.

Finančni minister je pozval k sebi voditelje strank in jim naznanil, da je družba »Solo« se ponudila vzeti v najem nameravani davek na vžigalice. Družba hoče zložiti za odkup vžigalnih tovarov potreben kapital, organizirati prodajo vžigalic po 2 vinarja zavoj v trafikah in plačati državi vsako leto 15 milijonov kron najemnine. Pogodba bi se sklenila za 10 do 15 let. Strankini voditelji so izjavili, da še ne morejo podati svojega mnenja, a da je oddaja v najem najslabša rešitev vprašanja o uvedbi vžigalčnega monopola.

AVSTRO-OGRSKA.

Novi gosposkozbornični člani.

Poleg barona Alborija postanejo gosposkozbornični člani Franc Seifert in Bernhart Weiler.

Ogrski volivni boj.

Kandidat ljudske stranke Steinacker je imel v Št. Gotthardu voliven shod, da si mu ga ni dovolil višji sodnik, češ, da je prebivalstvo razburjeno in da ne razpolaga z orožniki. V svojem govoru je rabil Steinacker neki stavek, vsled katerega ga oblast zasloduje.

Cesarjevo potovanje v Bosno in Hercegovino.

Nasproti raznim poročilom, da obišče cesar Franc Jožef Bosno in Hercegovino, se izjavlja od kompetentne strani, da ni o nameravanem vladarjevem obisku okupacijskih dežel nič znanega.

Radovljanske novice.

Slavno uredništvo! Z ozirom na postavne določbe zakona z dne 17. decembra 1862, št. 6 državnega zakonika iz leta 1863 in člena II. zakona z dne 15. oktobra 1868, št. 1868 državnega zakonika, zahtevam z ozirom na notico v številki 85. periodičnega lista »Slovenec« z nadpisom: »Mestna hranilnica v Radovljici in dr. Janko Vilfan«, — da sprejmete na v navedenih zakonih določenem kraju svedenega lista in v tam določenem roku ta-le popravek:

Ni res, da jaz nečuveno postopam z mestno hranilnico radovljiško. Ni res, da je po moji krivdi mestna hranilnica radovljiška sploh ali pa šesti mesec brez upravnega odbora. Nasproti je res, da ima mestna hranilnica upravni odbor, ker mora dosedanjí upravni odbor delovati toliko časa, dokler ni izvoljen nov upravni odbor. Ni res, da stari odbor nima pravice potrditi letnih računov mestne hranilnice. Nasproti je pa res, da je celo dolžnost dosedanjega odbora, da pregleda in potrdi letne račune. Ni res, da sem jaz glavni akcionar radovljiške posojilnice. Nasproti je res, da je še sedem takih akcionarjev pri tukajšnji posojilnici, med njimi tudi en župnik. Ni res, da je tukajšnja posojilnica liberalna. Ta posojilnica ima namreč več zadržnikov, ki so pristaši S. L. S., nego takih, ki so pristaši narodnonapredne stranke. Tudi v ravnateljstvu in nadzorstvu ste zastopani obe stranki. Ni res, da Radovljiška posojilnica konkurrira mestni hranilnici, temveč je res, da sta oba denarna zavoda potrebna in se spopolnjujeta. Ni res, da je pri posojilnici že vse urejeno, marveč je res, da je bil občni zbor dne 10. sušca t. l., pa da računski zaključek še do danes ni tiskan. Ako bi bilo posojilnici na konkurenci, bi bila lahko imela občni zbor že v mesecu svečanu in bi bil tudi takrat računski zaključek že tiskan. Res je, da sem že dvakrat dejal na dnevni red seje občinskega odbora volitev upravnega odbora mestne hranilnice, in tudi res je, da sem to točko odstavil od dnevnega reda. To sem pa storil radi tega, ker se občinski odborniki niso mogli zjediniti glede oseb, ki se imajo voliti v upravni odbor mestne hranilnice. Ni res, da sem jaz s kakim strankarstvom uninčil slovo. Nasproti je res, da sem jaz kot župan strogo objektiven in radi tega tudi pri občinskih sejah ni bilo dozdej nobenih nasprotnih glasovanj, temveč je ogromna večina sklepov soglasna.

Radovljica, dne 19. mal. travna 1910.

Dr. Janko Vilfan,

mestni župan radovljiški in predsednik posojilnice v Radovljici.

Znanost in umetnost.

Jovan P. Jovanović. Odlični srbski pisatelj in urednik gosp. Jovan P. Jovanović, ravnatelj deške meščanske šole v Kragujevcu, je bil dne 10. aprila izvoljen županom te staroslavne bivše srbske prestolnice. G. Jovanović je na glasov med najodličnejšimi književniki sodobne Srbije, urejuje in izdaja sam dva lista (1 učiteljski in 1 politični) ter goji posebne simpatije do našega naroda. Obvladuje gladko naš jezik, je prevel na srbsčino že mnogo naših pisateljev; Meška, Medveda itd. Skoro

vsako leto prihaja v naše gorenjske kraje ter je znana ličnost v slovenskih učiteljskih krogih. Odličnemu šolniku bratskega naroda na počaščenju čestitam!

Koncert »Glasbene Matice«, ki nam je nudil v občje že iz prvega znane komade, se je vršil včeraj ob znatno slabšem obisku, kljub temu, da se je iz Trsta potrudila v Ljubljano gospa Costaperraria - Dev in da je nastopil z novimi komadi basist Betetto, kateri notorično vselej zainteresira širše kroge. Program je bil predrugačen, deloma skrčen, izvajanje poprečno na isti višini kot prvič, v dinamičnih kontrastih krepko učinkujoče, v predavanju v občje premalo jasno, dostikrat, posebno v hitrejem tempu prehlavno, mestoma v jednotnosti pomanjkljivo. Ga. Costaperraria - Dev nam je ljuba znanka. Njen glas je postal nekam bolj izdaten, sicer pa je ravno tako sveža in živahna v predavanju kot nekaj. Podala nam je štiri novejšje solospve, dva od teh (Hatz, Lajovic), pisana moderno, druga dva manj mučna v harmonijah in modulaciji, zato tem bolj prikupna po melodiji. Da nas g. Betetto seznanja z umotvori preslavnih nemških skladateljev nikakor ne obsojamo, vendar pa upravičeno pričakujemo od Slovenca, da upošteva v prvi vrsti bogato, kvalitativno nič manj vredno slovansko literaturo. To odločno povdarjamo. Resnica je, da bi, recimo, slovenska pesem zastopana po tako odličnem pevcu mnogo pridobila. Orkester je svojo zadačo povoljno rešil, za lepi večer pa si je pridobil novih zaslug mojster Hubad.

Turki pred svetim Tilnom, zgodovinska povest, spisal Julij Slapšak, je izšla v založbi »Društva za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani«. Cena 1 K 20 v, s poštnino 1 K 36 v. Dobi se tudi v »Katoliški Bukvarni«.

V Benetke!

Ij Spored cenenege izleta v Benetke. Za oglašanje udeležencev tega velezanimivega in cenenege izleta je še nekaj časa. Danes priobčujemo spored potovanja: V soboto, dne 14. maja: Ob 9. uri 45 minut popoldne odhod z južno železnico iz Ljubljane. Ob 12. uri 24 minut popoldne dohod v Št. Peter. Obed v Št. Petru (juha, meso, pečenka, salata, četrta vina, dva kruha). Ob 1. uri 21 minut popoldne odhod iz Št. Petra. Ob 3. uri 1 minuto popoldne dohod na Reko. Ogled Reke v malih skupinah. Ogled Sušaka in Trsata v malih skupinah. Ob 7. uri 30 min. zvečer skupna večerja (juha, meso, pečenka, salata, četrta vina, dva kruha). Od 8. do 11. ure zvečer koncert »Ljubljane« v hotelu Sušak. Koncert se vrši na korist hrvaške šole na Reki. Opolnoči odhod s posebnim parnikom Ungaro - Kroata v Benetke. — V nedeljo, dne 15. maja: Ob deseti uri popoldne dohod v Benetke. Od pol 11. do 11. ure popoldne sveta maša v cerkvi sv. Marka. Od 11. do 1. ure popoldne ogledovanje doževe palače. Od 1. do 2. ure popoldne skupni obed. Od 2. do 3. ure popoldne ogledovanje cerkve Sa. Maria della Salute in vožnja z gondolami po Benetkah. Od 3. do 5. ure popoldne ogledovanje mesta in ljudskega vrta. Od 5. do pol 8. ure zvečer vožnja na Lido, ogledovanje Lida in vožnja nazaj. Ob 8. uri zvečer skupna večerja v Benetkah. Prenošče v hote-

lih. — V ponedeljek, dne 16. maja: Od 8. do pol 10. ure dop. sv. maša v Markovi cerkvi, ogledovanje Markove cerkve in cerkvenega zaklada, ali zjutraj izlet v Padovo, (izlet v Padovo iz Benetk in nazaj je treba posebej plačati in velja ta izlet samo okoli 2 K za vožnjo po morju in z železnico tja in nazaj). Od pol 10. do 11. ure dop. ogledovanje velike mednarodne umetniške razstave. Od pol 12. do pol 1. ure pop. skupni obed (kakor prejšnji dan). Ob 1. uri pop. odhod s parnikom v Trst. Od 3. do 6. ure zvečer domača zabava na parniku in buffet. Ob 7. uri zvečer dohod s parnikom v Trst. Od 7. do 10. ure zvečer ogledovanje Trsta. Ob 11. uri 30 minut zvečer odhod iz Trsta z vlakom južne železnice. — V torek, dne 17. maja: Ob 4. uri 40 minut zjutraj dohod v Ljubljano. — Za vse to je cena 65 K za osebo izredno nizka in je bilo to mogoče doseči le z izvrstnimi zvezami in s pomočjo svetovnoznane potovalne pisarne Cristofidis v Trstu. Kdor se namerava udeležiti, naj to pismeno ali ustmeno (od 4. do 5. ure popoldne) javi uredništvu »Slovenca«, (Koitparjeve ulice 2. III. nadstropje). Kakor smo poročali, se sme udeležiti izleta le 250 oseb. Sprejemajo se tudi nečlani »Ljubljane«, vendar prosimo, da se nam vsi, ki se nameravajo vdeležiti izleta javijo vsaj do prihodnjega ponedeljka.

Dnevne novice.

+ **»Besede lepe slišim, manjka mi pa vere,«** tako smo si s pesnikom mislili, ko smo brali govor, ki ga je predvčerajšnjim v zbornici govoril minister za notranje zadeve, baron Haerdth, ko je branil načrt službene pragmatike za državne uradnike zoper različne ugovore. Minister je dejal med drugim doslovno sledeče: »Ali je prav in dopustno, če stoji uradniki na čelu političnih bojnih organizacij, da posegajo v narodne in druge boje? Ali jim more potem ljudstvo zaupati?«... To smo mi že velikokrat poudarjali, toda vlada se ni nikoli ozirala na to, da n. pr. na Korškem stoji c. kr. uradniki na čelu nacionalnim društvom, da v svoji službeni lastnosti izvajajo nemški binkoštni program in kršijo v prid ponemčenju v uradih državne temeljne postavbe. Železniški minister Wrbha je te uradnike v parlamentu celo toplo zagovarjal. Zato so besede barona Haerdthle le besede in nič drugega kakor besede.

+ **Koliko nas stane uradništvo.** Minister za notranje zadeve, baron Haerdth, je predvčerajšnjim v zbornici odločno naglašal potrebo, da se število uradništva znatno zniža. Pri tem je, da dokaže preobilnost uradništva, navedel sledeče zanimive številke: Leta 1908. so znašale vse uradniške plače z dijetai in potnimi stroški vred 565 milijonov, penzije 80 milijonov in 41 milijonov za orožništvo, financarje in justično stražo, torej vsega skupaj 693 milijonov, danes pa, leta 1909., znaša ta vsota gotovo že 700.000.000 kron. Z drugimi besedami se to pravi, da stane uradništvo našo državo eno četrtino o vseh državnih dohodkov! Kate-ro privatno podjetje bi moglo izhajati, če bi ga samo perzonal stal eno četrtino? Tega tudi ni v nobeni državi in v Prusiji n. pr., ki je na eni strani hudo birokratična, na drugi pa bogatejša kot mi, opravlja v mnogih resortih en uradnik toliko kakor pri nas trije.

se, temveč je le kolonija brezskrbno uživajočih ljudi.

Potem zajutrek, — kava v vrtnem salonu, — ki nam je modernim ljudem postala tudi nepogrešljiva! In prizori se vrste za prizori. In v tihih zimskih večernih urah v toplem salonu vstajajo spomini na lepe, brezskrbne ure.

Popoldne pa izprehodi ob dolgem obrežju. Kako vonjav je zrak, kako cveče in blišči vse v čaru juga, kako sniva v srebrni luči morská plan! In na bregu občudujemo lepe, nove hotele in vile, ki kažejo udobnost Lida.

Tako smo vživali vse slike od zornega jutra do vročega poldne!

× × ×

Na stopnjicah na takozvanem Fondamento da Carbone, spi naš gondoljer Giosippo. Njemu je to nebo in to življenje banalna vsakdanost. Pa naš klic ga takoj privabi iz kraljestva zlatih sanj nazaj k navadnemu življenju. V trenutku so vesla v vodi. Posedemo v gondoli, železne roke našega Giosippa veslajo urno in prožno, in sedaj se peljemo po najbolj zanimivem korzu sveta — po »Canalu Grande« — kjer zasanjamo spet davno preteklo, znamenite dogodke beneške zgodovine; tu zremo tik pred seboj sive palače, kjer so prebivali doži slavnega imena. Gleda-

mo in strmimo, oko noče verjeti, zdi se nam, da smo v deželi večnolepih sanj, da živimo pravljico iz tisoč in ene noči. In zagledamo spet most Rialto, preko katerega plove življenje Benetk, nad nami: To raznobarvno, glasno življenje, na katero gleda vedro, jasno nebo tako veselo, in ta stara, siva poslopja! Kaka slika! In šum glasov čujemo še dolgo, ko se peljemo že v temnih kanalih, kjer ono glasno vrvenje vedno bolj pojenja.

Pa nakrat se zopet razsvetli in nad nami se vspenja most vzdihov, oni kameniti Memento mori — pot, po kateri je hodilo toliko nesrečnih žrtev beneških velikašev. In zarožljaj je ključ, zaprtja so bila vrata, in niso se nikdar več odprla. Pogin, grozna, mučna in počasna smrt je čakala vsakogar tu. Da, odpirala so se vrata tudi tukaj, ponoči, pa le zato, da so čuvaji pogreznili mrtva trupla v morje. To je najtožnejša senca, ki pada na beneško slavo.

Na trgu sv. Marka izstopimo iz gondole. Hočemo si ogledati krasoto treh beneških znamenitosti.

Ko smo si ogledali cerkev sv. Marka — se podamo k nekdanjemu gigantskem čuvaju, h — »Campanile« — in gremo na »Piazzetta«, kjer še stojita ona dva stebra, med katerima je izdihnil marsikak »Conspirator«. Kak krasen

okvir! In zdaj pride najlepše — oko je že skoro omamljeno — doževa palača! To ime pomeni Benetke. To kamenito čudo, ta spomenik tisočletne slave, kjer nas vede vsak korak k skrivnosti beneške moči — beneškega sijaja — in tradicijskelne beneške kljubovalnosti in zavisti, kar nam je umetnik tukaj tako živo in lepo označil in ovekovečil! Nočemo pisati dalje, saj je tisoč in tisoč ljudi opisovalo te krasote.

In ko smo si nagledali to lepoto, nas vabi čar tihe vožnje po lagunah. Po omamljivi, bajni lepoti Sv. Marka je mistični polumrak v takozvani »Laguna morta« presenettljiva sprememba in najlepši kontrast. Vse te slike, te barve, ta tihota, to je nekaj nebeško sladkega, kot sanje o zlati deželi Vil.

Neslišno se ziblje gondola v zelenih valčkih, ki so ob tej uri v vednem lah-nem trepetu — kakor človeško srce, ki čuti in sanja v tej krasoti. Giosippo poje veselo pesem, in naše duše poje z njim in vriskajo v neskončni blaženi radosti.

Te slike svetega miru in srečne samote, kako globoko segajo v dušo in v fantazijo! — V zraku je kot šumenje in šepetanje starih balad.

Je li to odsev nebeškega veselja — ali je to le podoba, ustvarjena od čara narave, ki se vlega k počitku?! Kajti

sedaj tone solnce, nižje in nižje se po-greza, vse strehe blišče v ognju večerne zarje, ki ugaša spet preko lagun in otokov.

× × ×

In kaj je lepšega na svetu, kot beneške, tople noči? V tem čaru je nekaj strašnega in spet tako sladkega: na vzhodu vstaja luna, dolge sence padajo preko hiš in vodá, vse je osvetljeno z medlo lučjo. Vse Benetke so v srebrni luči. In v kanalih plovejo gondole, neslišno, mirno in male lučice plavajo po vodi kot večje. In začujejo se mandoline, gondoljeri pojo mehke pesmi in glasovi plavajo drhteč preko valovja in nejasno šumenje morja v daljavi spremilja mile glasove laške pesmice.

Ali smo ob Guadalquiviru, ob sevilljskih bajnih jezerih?! — Ali poslušamo petje, ki se glasi iz nebes, kjer pelje Rizvan, večnomladi čuvaj, blažene v zlate poljane?!

Kako veselo, naivno je to ljudstvo, ki je tukaj gledamo! Brezskrbno živi tja v en dan, veselo vzklkajoč v toplih, mesečnih nočeh, vriska, poje, z dušo in telesom uživajo lepoto svojega mesta — in iz vseh oči beremo ono predržno, strastno

»Evviva la gioja!«

Zmanjšanje državnega uradništva je torej res prenujna državna potreba.

— **Goriški nadškof** ekscelencija dr. Sedej potuje v spremstvu svojega brata Jankota po Dalmaciji, kjer obiše vse hrvaške škofove.

— **Kdo postane tržaški škof.** Dne 16. t. m. je pisala »Reichspost«, da postane tržaški škof neki duhovnik s hrvaškega Primorja, ki je doslej le malo stopal v javnost. Kakor nam iz Gorice poročajo, se ondi sodi, da je ta osebnost o. Bernardin, provincial kapucinskega samostana na Reki. O. Bernardin je po rodu Hrvat, ki zna tudi izborno slovensko.

— **Hrvaške razmere bengallčno osvetljene.** Bivši baron Rauch je svoj čas napravil za nadžupana v Srijemu znanega Hideghetyja. Zdaj, ko je prišel novi ban, so Hideghety odslovili, kakor sploh vse višje uradništvo bivše vlade. Hideghety se je pa zato maščeval in je, ko se je od svojega mesta poslovil, prav strupeno napadel sedanji režim. Rekel je čisto naravnost, da vlada uradništvo korumpira in politično pripadnost k njej z mastnimi službami plačuje ter celo nižje uradništvo nahujša proti višjemu, ako ji slednje ni politično všeč. — Gospod Hideghety že ve, kako je ta reč, saj je bil sam nadžupan in desna roka prejšnje vlade. Kakor je on delal, tako se zdaj njemu vrača, Rauch je vreden Tomašića, Tomašić pa Raucha s tem razločkom, da Rauch saj od Khuena ni bil odvisen.

— **«Narodni prvobojevniki»** na Hrvaškem, člani slavne koalicije so pri dopolnilnih volitvah volili stare mažarone, kandidate Khuen Hedervarya. Najlepše pa je to, da ti novi poslanci, ne bodo vstopili v koalicijo, marveč oživili v saboru stari mažaronski klub, da bo mogel ban Tomašić koalicijo, svojo zaveznico, kadar bi mu ne parirala, lažje zadaviti. Ni čudno, da se to že Supilu gabi. Jako smešno se tudi bere, če koalicijski listi pišejo, da pomeni zmaga mažaronov velikanski uspeh »realne« in »narodne« politike koalicije. To že zato ni res, ker volita v hrvaški sabor komej 2% vsega prebivalstva in ker volijo v hrvaški sabor večinoma le uradniki in veleposestvo, je pravega hrvaškega ljudstva v saboru komej 1/2% zastopanega! Zato izvolitve tega ali onega kandidata niso nič drugega kakor vladni ukaz in denar pa uradniški teror.

— **Tomašićeva era na Hrvaškem.** Kažne pojme imajo Mažari o vladi bana Tomašića, kričeče osvetljuje sledeči slučaj. Pomorska oblast na Reki je izdala nekemu Mažaru stavbno dovoljenje za zgradbo kopališča v — Cirkvenici, t. j. na hrvaškem teritoriju. Župan cirkveniški se je takoj pritožil na okrajno blast, hrvaški ribiči pa na bana in na sabor — a Mažar veselo gradi dalje in reška pomorska oblast mu je dala na razpolago celo pilote z nasajenimi bajoneti, ki stražijo delo in delavce. Ban je poslal glas, naj bo ljudstvo — mirno, on da se je obrnil na — ministrstvo v Budimpešti. Lepa reč!

— **Občni zbor kamniškega okrožja Orlov**, se vrši v nedeljo popoldne v Radomljah pri Kamniku. Na sporedu je tudi govor in javna telovadba. Natánčnejši spored priobčimo jutri. Vabimo pa že sedaj vse v okrožje spadajoče odseke, da se tega občnega zbora udeležijo kolikor mogoče korporativno; pa tudi drugi prijatelji naše mladeniške organizacije naj gotovo v nedeljo popoldne prihitijo v Radomlje! Na zdari!

— **Na Savi je v nedeljo, dne 17. t. m. igrala dekleška Marijina družba igrokaz »Dve materi«**, z nenavadno lepim vspehom. Dekletom, pri katerih smo občudovali nadarjenost in pridnost, moramo kar čestitati. Na splošno željo domačinov in okoličanov, se bo igra ponavljala takoj v nedeljo 24. aprila, ob 3. uri popoldne ter se bo sporedu dodalo nekaj novih zanimivih točk. Prijatelji ljudskega odra in nedolžne zabave, na svidenje!

— **Grozna nesreča.** Pri popravljivanju plinovih cevi v kanalih na Placuti, v Gorici se je včeraj zgodila 20. t. mes., velika nesreča ob treh popoldne. Šest delavcev je stalo poldrugi meter pod površjem in delalo med pol metra oddaljenima zidoma brez armature (opore). Pritisk zemlje je bil tolik, da je odpahnila zemlja del zidovja, nakar je sledilo mnogo zemlje in kamenja, ki je posulo enega delavca, ki je v petih minutah umrl. Strašno pa je pri tem, da je delavec molel iz gruča celo glavo, obe nogi do trebuha in je tako, obupno klical na pomoč, a nihče se ni upal v nevarnost. V tem groznem položaju je revež izdihnil. Na mestu nesreče se je nabralo gromno ljudstva. Prišla je komisija, nakar so začeli reveža izkopavati. Po večurnem delu so ga dobili seveda mrtvega. Ljudstvo je ogorčeno nad lahkomišljenostjo mestnih inžer-

stov, ki puste izvrševati taka dela brez varstva za delavce. To je v teku treh let v mestu že drug tak slučaj. Liberalci res nimajo nikjer srca za delavca!

— **Glavne počitnice na srednjih šolah** se prično dne 2. julija. Novo šolsko leto se bo pričelo dne 9. septembra.

— **Konferenca S. C. J. za ribniško dekanijo** bo v sredo, dne 27. aprila. Začetek ob pol 11. uri dopoldne.

— **Organizacija zdravnikov na Kranjskem** ima 28. aprila v mali dvorani hotela »Union« ob pol 6. uri zvečer svoj občni zbor. Ker se bode posvetovalo o neki jako važni zadevi, zato je želeli, da se člani polnoštevilno udeležijo zborovanja. — Za odbor: Dr. Oražen.

— **«Akad. društvo slov. veterinarjev na Dunaju»** ima I. redni občni zbor IV. tečaja v petek, dne 22. aprila t. l. z običajnim vspremodom.

— **Šparglji** so prišli na goriški trg pretekli teden. Cena 2 K 80 h do 4 K za kilogram.

— **Smrtna kosa.** Iz Prema poročajo: V nedeljo smo pokopali Petra Šterle v 63. letu starosti, ki je bil po svojem poklicu priprost črevljar, na stara leta pa ubog ribič ob Reki, pa vedno pošten, odločen katoliški mož tudi v hudih časih volivnih borb.

— **Pozor pred goljufom!** V okolici Beljaka se je predstavil znanemu župniku 17. t. m. mlad mož (kakah 27 do 30 let star), suh in bleđ, malo pokašljeva in mora biti strasten kadilec, za slikarja Magoliča mlajšega. Rekel je, da je bil nekaj mesecev na Dunaju in nazadnje v Monakovem, kjer je zbolel. Župnik, ki se je prepričal, da si mu je dozdevalo tako že prej, šele potem, da je bil mož pri njem že pred tremi leti, ko se je izdajal za hrvaškega slikarja, ga je, kolikor je mogel podprl, ter mu dal pripravilno kartico na »Družbo sv. Mohorja« v Celovcu, v kuverti seve. A mož je pismo odprl in je háziral s kartico pri vseh beljaških Slovencih. Gotovo ponavlja isti maneuver drugod. Opozarjamo na to občinstvo in policijo. Če je kdo podpore potreben, radi pomagamo, a tako varati se ne damo.

— **Rošen in vendar umrl.** Iz Puljanam poročajo: Pred kratkim je padel v morje po neprevidnosti gostilničar Runko. Posrečilo se ga je rešiti. Toda ker je bil Runko popolnoma premočen, ga ni hotel sprejeti noben izvošček, da bi ga prepeljal na dom. Runko je moral radi tega ves premočen peš domov. Med potjo pa se je tako prehladil, da je na posledicah v nedeljo umrl. Kaj takega je pač samo v Pulju mogoče. Ali ni oblasti, katera bi tukajšnje presite izvoščeke poučila, da so dolžni tudi ponesrečenca prepeljati domov, posebno pa še proti plačilu. Tukajšnja državna policija naj bi svoj delokrog tudi preko fotografiranih amaterejev na izvoščeke raztegnila, ker ti delajo tu kar hočejo. Ali človeku tako računajo, da se mu ne ljubi nikdar več vsteti se na voz, ali pa sploh odrečejo vožnjo tudi proti plačilu.

— **Konkurz mizarske zadruga v Solkanu.** K tej notici v torkovem »Slovenecu« se nam poroča, da je R. Konječić res odšel v Trst, da pa knjig ni vzel seboj. Manjkala je res ena knjiga, ki pa so jo našli nekje založeno.

— **Dopolnilne volitve v hrvaški sabor.** Pri včerajšnjih dopolnilnih volitvah v hrvaški sabor je bil izvoljen v Kloštru Starčevićanec dr. Balašček. Podlegla sta kandidat koalicije dr. Lavrič in kandidat seljačke stranke Jalžabetič. V Novskem je bil izvoljen kandidat koalicije dr. Silovič.

— **Nevarno je obolel** mestni župnik celovški g. Martin Kovač.

— **O drami v puljski bolnišnici** se nam še piše: V dramo, katera se je v ponedeljek odigrala v tukajšnji bolnišnici, je prišla popolna jasnost. Samokres je prinesel v bolnico seboj podčastnik sam. Zraven obstreljene ležeča bolna ženska je svoje prvotne izpovedi že deloma spravila v pravo smer. Razun tega je tudi potrdil obstreljeni podčastnik v terek, ko je prišel k zavesti, da oče ranjene deklice ni streljal nanj, ampak da se je sam ustrelil. Nato je policija nesrečnega očeta izpustila iz preiskovalnega zapora. Podčastniku do sedaj še ni bilo mogoče odstraniti kroglice, katera mu je obtičala v glavi.

— **Slovenec — izumitelj.** List »Clevelandskale Amerika« piše med novicami iz Clevelanda 5. aprila: Rojak John Počakaj, ki stanuje na 39. cesti, je iznašel novo vrsto podmorskih min. Ker je seveda nezmožen angleščine, da bi vso stvar natančno razložil, kot bi to lahko v materinem jeziku, je seveda nekaj težkoč. Potom našega posredovanja se je že obrnil na državni urad za patente, od koder so mu pisali, da je njegova stvar jako dobra in pomeni popolno revolucijo v sistemu sedanjih podmorskih min. Le svetovali so mu, naj vso stvar natančneje razloži in oriše, ker ni izključeno, da dobi patent in mogoče Zjedinjene države prevzamejo, oziroma kupijo patent.

Skrivnostno polzkušeno zastrupljenje.

Preiskovalni sodnik, dr. M. vitez pl. Grasselli nas naproša objaviti sledeči poziv, ki velja za vse tiste osebe, ki so ta torek, v času od 9. ure 24 minut dopoldne, pa do 1. ure popoldne oddali kako pismo v poštni nabiralnik in sicer v Gradšču, na Bleinweisovi cesti, na Tržaški cesti, na Rimski cesti, na Kongresnem trgu, na Turjaškem trgu, na Bregu, v Gradaški ulici, na Konjuškem trgu, pred dragonsko vojašnico, v Trnovskem pristanu, na Žabjeku, na Dolenjski cesti, na Karlovski cesti, na Starem trgu, na Mestnem trgu in v Šelenburgovih ulicah, naj si to, kar se je godilo okoli teh nabiralnikov, dobro obdrže v spominu. Če bi se kdo spomnil, da je v navednem času, v torek dne 19. t. m. oddala kaka oseba kakoz razglednico v poštni nabiralnik, naj se ta dotičnik ali dotičnica takoj priglasi pri preiskovalnem sodniku, c. kr. sodniku dr. M. vitezju pl. Grasselliju, sodni odelek VII, soba št. 96.

Ob tej priliki moramo z zadovoljstvom konstatirati, da se je javilo že veliko oseb v Hammerlitzovi zadevi sodišču. Kljub temu moramo opozoriti na to, naj se sploh vsakdo javi sodišču, če kaj zna ali kaj slutí v skrivnostni zadevi. Znamo, da naše slovensko občinstvo še ni navajeno, da sodeluje pri odkritju zločinste, ker do zdaj tudi sodišča niso apelirala na javnost in je Hammerlitzov slučaj prvi na Slovenkem, da se obrača pravica na javno sodelovanje. Znamo, da se veliko ljudi boji sodišča, a v takem slučaju, ko se gre za razkritje bestije, ne človeka, ki je hotela zastrupiti slabotno žensko na grd, zavraten način, mora vsak v polni meri storiti svojo dolžnost, da zahrbtna hudodelska zver v človeški podobni pade pravici v roko in da padejo pravici v roke tudi tisti, ki so sodelovali pri zločinu. Tako rafiniranega hudodelskega zavratnega napada, kakršnen se je izvršil na Hammerlitzovi gospej, izlepa še nismo imeli na Kranjskem. Sodelovalo je več oseb. To stoji. Ponarejala so se pisma. Sploh zločinec ali zločinci so storili prav vse, porabili vse okolnosti, da usmrte Hammerlitzovo gospo in da tudi sebe varujejo.

Hudodelska pisma.

O pismih, ki so se pisala od zločincev, obstojata dve pisavi. Z eno in isto pisavo, ki jo hočemo nazivati s črko A. so pisani:

1. Vinjeta na steklenici z napisom: »5 koščkov vsak večer«. 2. V isto kategorijo spada naslov na vinjeti, ki je bil prilepljen na oklopno škatljico. 3. Storičevno pismo s ponarejenim dr. Levičnikovim podpisom, ki je bilo odposlano gospej Mariji Hammerlitzovi. 4. Naslov k pismu odposlanem Hammerlitzovi gospej. Drugi spisi v Hammerlitzovi zadevi so pisani z drugo pisavo. Označiti jo hočemo z B. V kategorijo sumljivih B spisov spadajo: 1. Vse, kar je pisano na poštni spremnici, s katero so bile odposlane strupene pilule. 2. Naslov na zunanjem belem popirju, v kateri je bila zavita oklopna knjižica s steklenico pilul. 3. Ena posebno važna listina, ki je prišla sodišču šele pred kratkim v roke, glede katere se pa nam za danes še niso dala pojasnila.

Značilno je, da obstaja zveza med obema pisavama in sicer tako, da to, kar je za javnost, je bilo pisano z eno, kar pa ne, z drugo pisavo.

Kako je bil ves zločin zvito in zelo skrbno pripravljen, že lahko vsak, ki je pazljivo sledil našim poročilom, lahko sklepa, da je povzročitelj zahrbtnega polzkušenega zastrupljenja in da so njegovi sokrivci ali sokrivke postopali zelo zvijačno, rafinirano, ampak da so le še najbrže diletantje v hudodelstvih. Moderni izšolani zločinci po poklicu ne pišejo več pisem. Poslužujejo se rajši pisalnega stroja, ki bolj izbriše sled, kakor pisano pismo, ker ravno pisava navadno izda storilca, ker ima vsaka pisava nekaj karakterističnega, pri čemur se vjame hudodelec ali hudodelska kompanija, ki je, kakor lahko vsak sam sklepa, delala na smrt Hammerlitzove gospe.

× × ×

«Piccolo» poroča:

Tržaška policija tudi preiskuje slučaj Hammerlitz. Henrik Freisinger, trgovec, ki ima svoj biro v ulici Molin piccolo in o katerem se je na podlagi poročila dvornega svetnika Stukarta, šefa kriminalne policije na Dunaju, sklepalo, da je imel on sam v zalogi ta-

ke škatljice z napisom Campione senza lavore, kakor je bila tista, v katero je bila zavita steklenica s strupom, je, kakor »Piccolo« poroča, izjavil, da ni nikoli imel takih škatljic v zalogi, morebiti da je pomota v imenu in da jih je naročeval njegov sin Alfred Freisinger, trgovec z razsvetljevalnimi predmeti, via Molin Piccolo 7. Toda tudi ta je izjavil, da takih škatljic ni naročeval od dunajske firme in da se on sploh poslužuje le cilindričnih kartonskih cevok za svoje blago. Tržaška policija zato misli, da je neznani storilec hotel napraviti iz gospe Hammerlitzove le šalo, seveda brez dvoma zelo nevarno in neukusno. To svoje mnenje opira tržaška policija na to, da je steklenica s strupom imela etiketo — rdeče črke na belem papirju — ki je označila vsebino za strup z opombo: Za pokončevanje podgan. Policijski komisariat v Gvardijeli je šel zaslišati sina Hammerlitzove iz prvega zakona, 25letnega Franca Hladnika, ki ga pa tržaška policija najbrže ne sumi za storilca, ker ga po zaslišanju ni aretirala. Franc Hladnik je baje odšel po zaslišanju v Logatec. Neki poročevalec »Piccolo« je šel intervjuvati tudi 15letnega sina iz drugega zakona Hammerlitzove, Rudolfa, ki hodi v realko in stanuje pri rodbini Gabrielčič v ulici S. Giorgio 7. Rudolf je povedal, da je za celo afero izvedel šele iz »Piccola«. Vprašan, kdo meni, da je storilec, je rekel, da tega seveda ne ve; morebiti imajo njegovi stariši nekaj sovražnikov zato, ker imajo dobro trgovino. Izključuje, da bi bil Hladnik storilec, čeprav je ves čas sprt z rodbino, odkar se je oženil. Tudi sin Rudolf je odpotoval v Logatec.

Ljubljanske novice.

lj Izvirna narodna igra Ignacija Borštnika na odru dežel. gledališča. G. Ign. Borštnik je pisal »Ljudskemu odru«, da smatra za čast in odlikovanje, da se uprizori njegova izvirna narodna igra. Opozarjamo občinstvo, da se vstopnice za to interesantno nedeljsko uprizoritev že dobivajo v Šeškovi trafikci. Narodna igra »Stari Iljica« je polna prekrasnih momentov, vzeta iz srede našega naroda. Prepričani smo, da bo imela v nedeljo popoln uspeh.

lj Nekrvava vojska za in proti »šlepom«. Prav fletno je bilo v ljubljanskem občinskem svetu, ko je dr. Oražen pobijal šlepe in ko se je dr. Tavčar potegoval za šlepe. Sicer dr. Tavčar pač ni imel prav, da se je norčeval, ko se je šlo za priziv ljubljanskega davkoplavevalca, volivca drugega volivnega razreda, ampak razumemo, zakaj da se dr. Tavčar tako poteguje za šlepe in že naprej pove, da bo hotel imeti poravnano škodo, če bodo poškodovani šlepi njegove gospe ali gospodične hčerke po reklamnih napisih na ljubljanskih trotoarjih. Sicer je res zelo konservativen boj za šlepe, ampak dr. Tavčarju se pač ne čudimo, da se tako poteguje za šlepe. Saj znamo, da je dr. Tavčar romantik in kot tak seveda velik čestilec in oboževalec celo srednjeveških šlepov, ki so jih nosile vitezkinje. Za dr. Tavčarjem je potegnili tudi nekaj občinskih svetnikov. Držali so se sicer nekoliko sramežljivo, ampak galerija je takoj pogruntala, zakaj da so šli nekateri v ogenj za šlepe. Neki nemški galerijski obiskovalec je vzklilnil: »Pantofelhelder«, zakaj je to rekel, ne znamo, ker pač kaj takega ne moremo niti od daleč misliti, ko se gre za »konservativne« ljubljanske občinske svetnike.

lj Ljubljanka na koncertu v Mariboru. Glasbeno društvo v Mariboru priredi na korist dijaški kuhinji koncert, ki se vrši v soboto, dne 7. maja 1910, v veliki dvorani »Narodnega doma« s popolnim orkestrom in s prijaznim sodelovanjem koncertne pevke g. Jeanete pl. Foedransperg iz Ljubljane. Orkester broji 40 oseb. Začetek ob 8. uri zvečer.

lj Za višje davkarje so imenovani gg. Dominik Dereani, J. Fink in Maks Lilleg.

lj Ljubljanska občekoristna zadruga za zgradbo stanovanj, ima v ponedeljek, dne 25. aprila ob pol osmi uri zvečer v restavraciji pri »Roži« redni občni zbor, na katerem se bode razun običajnega sporeda, razpravljalo tudi o načelih za oddajo stanovanj, o hišnem redu in o izpremembi pravil. — Ob enem je dan občnega zbora tudi zadnji rok glede prijav na stanovanja. Stanovanja se oddajo za avgust termin in so neodpovedljiva, dokler se plačuje redno najemnino in izpolnjuje hišni red. Reflektantje, ki še niso člani zadruga, morejo pristopiti kot člani, ker se oddajajo stanovanja samo članom. — Na razpolago je 23 stanovanj s 3 in 4 sobami ter polnoštevilnimi pritliklinami. Večja stanovanja imajo posebno kopal-

nico, druga pa skupni Kopalnici in pa dve splošni kopalnici v podzemlju. Cene stanovanj so določene od 600 do 1200 K letno z vsemi stranskimi pristojbinami.

Ij Umrlj so: Adolf Blažnik, 24 l. stari trgovski sodnik na Starem trgu št. 12, in postrešek Franc Bar, v Florijanski ulici št. 21 je pa umrla gdč. Ivanka Grabnar, stara 21 let.

Ij Aretovan je bil včeraj zasebni uradnik Evgen A., ker je zagrešil nad dvema tletnima deklicama hudodelstvo § 128. kaz. zak. Izročili so ga c. kr. deželnemu sodišču.

Ij Mica Kovačeva se je včeraj pojavila v neki gostilni v osebi neke slaboglasne branjevke. Ko je bilo treba plačati zavžitek 2 K 60 h, je ženska segla v žep, v katerem pa ni imela niti vinarja denarja. Ker je bila pa še huda, so prišli ponjo z zelenim vozom. Žensko so oddali danes sodišču.

Ij Mavrohi na trgu. Zadnji dni prinašajo na tukajšnji trg v precejšnji množini mavrohe, ki veljajo kot posebna slaščica prve pomladi. Mavrohi, po nekod tudi smrčki zvani, dosegajo lepe cene in se prav lahko spečajo v denar.

Ij Premeteni goljuf. Dne 5. t. m. je policijski dobro znani 30-letni postopač Ferdinand Kučera ujel hlapca Vincencija Gabrovca iz Ptuja, ki se je hotel odpeljati v Ameriko. Kučera se je Gabrovcu predstavil za agenta in ga holiko pregovoril, da mu je ta izročil za vožnjo 300 K. Ko sta se potem skupaj odpeljala v Trst, je Kučera izvolal, da ima Gabrovca še 200 K v žepu. Tudi po teh mu je srce tako koprnelo, da jih je izvalil od svoje žrtve pod pretezo, da jih bo deponiral pri poštnem uradu zaradi previdnosti, da bi mu ne bile ukradene. Kmalu nato je pa izginil. Ko je šel Gabrovce pozneje k izseljevalnemu uradu, se je prepričal, da je padel goljufu v roke. Zadevo je takoj naznanil in danes Kučera že sedi v preiskovalnem zaporu deželnega sodišča v Ljubljani.

Ij Predavanja društva »Pravniki«. Jutri, v petek, ob 6. uri zvečer bo predavanje v justični palači (razpravna dvorana št. 123). Predaval bo g. dr. Metod Dolenc, c. kr. okrajni sodnik pri nadsodišču v Gradcu, o predmetu: »Lajk, kakor kazenski sodnik v Avstriji«. Povabljeni so p. n. društveniki in vsi, ki se za to stvar zanimajo.

Ij Usiljivemu barantaču — vrata!! Čuli smo zopet od več strani, da nadleguje občinstvo po Ljubljani neki slovensko govoreč agent, ki razpečava in ponuja lutrovske sv. pismo, otrokom pa deli neke male knjižice. Marsikje je že bridko naletel ter uvidel, da je najboljše če pokaže pete. Opozarjamo na tega sitneža, da se kdo ne bo dal prešlepit. Z njegovim blagom v peč!

Stajerske novice.

š Slov. katol. akad. tehnično društvo »Zarja« priredi v petek, 22. aprila, 2. red. občni zbor s sledečim sporedom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora, 2. poročilo odborovo, 3. spopolnitve odbora, 4. slučajnosti.

š Očeta je hotel umoriti. Iz Ptuja se poroča: 16letni kajzarjev sin Jurij Veldin v Vratislavcih je v prepiru streljal na svojega očeta s samokresom in ga težko ranil na prsih in levi roki. Oče je padel na tla, nakar ga je malopridni sin še suval z nogo v glavo ter ga tudi na ta način poškodoval. Jurij Veldin je hotel pobegniti, a so ga še pravočasno dobili v roke in izročili okrajnemu sodišču.

š »Rezervni častnik« v Celju. Vaše poročilo o pravdi celjsko - okoliških učiteljev proti kateheta je prineslo med tožitelji tudi »rezervnega častnika I. Valenčiča. Čudili smo se, zakaj ga tako imenujete. Šli smo gledat v vojaški šematizem, da izvemo, kak dostojanstvenik je vendar ta Valenčič. A tega imena tam nismo našli med poročniki, ne med nadporočniki, dalje do generala pa nismo iskali, ker smo vedeli, da je dozda general samo dr. Kukovec, zastopnik Valenčičev. Vendar se nismo zanesli na svoje oči, meneč, da se kaka taka veličina vendar lahko preze v šematizmu. Te dni pa je hodil učitelj Valenčič v neki vojaški suknji po Celju, ki pa nikakor ni suknja kakega častnika v rezervi. Vojaški rezervni častnik torej Valenčič ni, zakaj se pa potem sme tako imenovati in celo podpisovati? Edina možnost je ta, da ga je Narodna stranka imenovala za svojega rezervnega častnika in da je Valenčič toliko rezervni častnik, kakor dr. Kukovec general.

š Okužena mladina. Učenec I. razreda nemške deške šole v Ptuju, Drofenik po imenu, je v družbi 14letnega Zupanca ukraDEL grobarju Sihrovsky-u na mestnem pokopališču iz zaprtega stanovanja 107 K; potem sta se fanta peljala z vlakom v Ormož in tam nobel žvela. Vendar sreča

jima ni bila mila. Ko sta se vrnila v Ptuj, ju je prišla roka pravice.

š Nesreča na morju. Zadnji čas se je mnogo govorilo in pisalo o nesreči, ki je doletela dravjskega župana Orniga in mestnega zdravnika dr. Mezerlja na obalnih slinje Adrije, češ, da sta se oba skoraj potopila v morju. Resnica pa je, da sta se gospoda samo predolgo mudila na suhem, ko je ladja že odhajala, le na iskreno in ponovno prošnjo gospe dr. Mezerleve je kapitan še ustavil ladjo in sprejel zaostala gosta.

š Prvo hudourje smo imeli v Ptuju letos preteklo nedeljo. Deževalo je celo popoldne in celo noč, proti večeru nekaterokrat zagromelo. Močni viharji silno škodujejo cvetočim drevesom.

VELIKA POVODENJ V SRBIJI.

Iz Belgrada poročajo: Poročila iz Kragujevca, Lepova in Kraljevca pravijo, da je bila včeraj v osrednjih pokrajinah Srbije, v takozvani Sumadiji, grozna povodenj. Nad Kragujevcem se je utrgal oblak ter je poplavlil velik del mesta. Prebivalstvo je iz strahu zbežalo na hribe. Glasom dosedanjih vesti je utonilo v valovih reke Leptenica deset oseb. Železniški progi Lepovo-Kragujevac in Lepovo-Jagodina sta na mnogih mestih razdejani in je promet ustavljen. Kotlina Lepovo je popolnoma poplavljen. Škode je več milijonov dinarjev. Vlada je uvedla pomožno akcijo. Kralj Peter je podaril za žrtve katastrofe 4000 dinarjev. Progo Lepovo-Jagodina popravljajo, da bo možno vzdržati promet na progi Belgrad-Niš. Iz mnogih krajev zapadne Srbije prihajajo poročila o poplavih.

Telefonska in brzajavna poročila.

IZ PARLAMENTA.

Dunaj, 21. aprila. Danes so v drž. zboru pričeli z drugim čitanjem predloge o novem posojilu. Ako bo mogoče jutri za tretje čitanje dobiti vladi potrebno dvetretjinsko večino, še ni gotovo, skoro gotovo se bo tretje čitanje vršilo v soboto in da potem plenarnih sej ne bo do 6. maja, pač pa bodo v tem času imeli nekaj sej proračunski, finančni in socialno zavarovalni odsek. V proračunskem odseku so zahtevali Lahi naj predloga o laški pravni fakulteti pride takoj v razpravo in sicer se naj izloči iz proračunskega odseka ter izroči šolskemu odseku. Dr. Šusteršič se je po pravici uprl, češ, da se to ne sme zgoditi, ker bi bil za to potreben nov sklep zbornice.

ČEŠKA PROTESTNA ZBOROVANJA NA DUNAJU.

Praga, 21. aprila. Češki listi poročajo, da so se predvčeršnjim vršili na Dunaju v 10., 11. in 15. okraju štirje veliki češki protestni shodi, na katerih se je poročalo o zanjih dogodkih na Nižje Avstrijskem, namreč o zaprtju češkega otroškega vrta v Poštorni. Govorili so poslanci Tomašek, Drtina, Kalina, Velich, Hyrš, Johaniš in Modrček. Končno so se na vseh štirih shodih sprejele v smislu izvajanj posameznih govornikov resolucije, v katerih se protestuje proti nepostavneju zaprtju češkega otroškega vrta v Poštorni. Zborovalci so se mirno razšli.

ČEŠKO URADOVANJE V POŠTNI HRANILNICI.

Praga, 21. aprila. V češkem dežel. nem odboru je poročal včeraj grof Schönborn o akciji glede na upeljavo češkega uradovanja pri dunajski poštni hranilnici. Poštna hranilnica je na tozadevno vlogo odgovorila, da že itak po potrebi uporablja češčino v zunanjem službenem prometu. Grof Schönborn je izjavil, da ta odgovor ni na mestu ter si pridržuje pravico, vložiti tozadevne predloge, dokler ni zbrana vsa snov. Deželni odbor bi eventualno tudi izstopil kot soudeleženec iz dunajske poštne hranilnice.

OBDAVČENJE VŽIGALNIH PRIPRAV.

Praga, 21. aprila. »Narodni Listy« poročajo iz Dunaja: Istočasno s monopolom na vžigalice, se bo tudi uvedel davek na vžigalne aparate. Od vsakega aparata se bo moralo plačati 2 K enkrat za vselej.

JUGOSLOVANSKI KONGRES VSEUČILIŠKIH DIJAKOV.

Belgrad, 21. aprila. Vsled iniciative tukajšnjih vseučilišnikov se bo vršil v sredi junija v Belgradu kongres jugoslovenskih vseučilišnikov. Udeležili se ga bodo vseučilišniki iz Srbije Bolgarije, Hrvaške, Dalmacije, Bosne, Hercegovine, Črne Gore in Kranjske.

MARC TWAIN UMIRA.

New York, 21. aprila. Marc Twain umira.

MEDNARODNI ŽEPNI TAT ARETOVAN.

Praga, 21. aprila. Vsled posredovanja dunajske policije so aretovali tukaj včeraj v Lvov pristojnega 50 let starega O. Diamanta, ki je razupit mednarodni žepni tat. Izročili so ga dunajskemu kazenskem sodišču. Diamant je nazadnje presedel v Draždanih zaradi žepne tatvine 20 let v ječi, a je sedaj na Dunaju zopet začel izvrševati svojo staro obrt.

»ČRNA ROKA« V HAMBURGU.

Hamburg, 21. aprila. Mnogo uglednih trgovcev je dobilo v zadnjem času s strojem pisana grozilna pisma, v katerih se jih pozivlje naj pošljejo na gotovo mesto svote v zneskih 100.000, 200 tisoč, pol milijona in milijon mark, če ne jim je smrt gotova. Pisma so podpisana s »črno roko«. Policija poizveduje, kdo je oddal pisma na pošto.

SRBIJA HOČE KUPITI NOVI PAZAR?

Belgrad, 21. aprila. »Zvono« beleži govorico, da se srbska vlada pogaja s Turčijo glede nakupa sandžaka Novi pazar za 200 milijonov.

TAJNIK DVORNEGA GLEDALIŠČA POBEGNIL.

Stuttgart, 21. aprila. Predvčeršnjem so odkrili tu velika poneverjenja, ki jih je zakrivil višji tajnik dvornega gledališča, Vöhninger. Vöhninger po okusu spominjajo nekoliko na slovečo gomoljico tuber ribarium, ki slovi zlasti vsled svojih pretiranih cen. Mavrohov je letos precej in ljudje jih pridno prinašajo na trg, seveda ne v takih množinah, kakor običajno jedilne gobce. Smrčke jedo radi tudi na kmetih. Rasto najrajši na prisojnih gozdnih grivah, potih in pašnikih. Zadno nedeljo so jih tudi izletniki precej nabrali.

Za zopetno hitro pridobitev polnih moči po prestani mrzlici

in drugih slabilnih boleznih napravi SCOTT-ova emulzija izkušeno najboljšo učinke.

SCOTT-OVA EMULZIJA

prijetno diši, je lahko prebavna in jo radi uživajo celo tisti, ki vseh drugih izdelkov ne morejo prenašati. Zatorej je tudi

Scott-ova emulzija

na široko najbolj učinkujoča. Kar se tiče čistosti njenih sestavin in zanesljivosti v učinku, je Scott-ova emulzija popolnoma vzorna in splošno priznana za neprekosno vzor-emulzijo.

Tudi poleti se jemlje z najboljšim uspehom.

Gena izvorni steklenici 2 K 50 vin. Dobi se v vseh lekarnah.

Dobro izurjenega 1153 2-1

mizarskega pomočnika

sprejme takoj v trajno delo Ivan Pengov kipar in izdelovatelj altarjev, Ljubljana, Kolodvorska ulica šte. 20.

TRZNE CENE

Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta 21. aprila.
Pšenica za april 1910 13:26
Pšenica za okt. 1910 10:67
Rž za april 1910 8:23
Oves za april 1910 7:03
Koruzza za maj 1910 5:81
Efektiv: mlačno.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
20 9. zveč.	735.5	12.4	sl. szah.	jasno	0.0
21 7. zjutr.	737.0	8.0	brezvetr.	.	0.0
2 2. pop.	733.9	16.5	p.m. jzjah.	del. obl.	

Srednja včerajšnja temp. 14.4°, norm. 10.5°.

Več zidarjev

dobrih delavcev, potrebuje za večje delo Fran Avšič, zid. mojster, Sneberje, p. D. M. Polje.

1157 2-1

UNDERWOOD
975 8-1

Po dolgotrajni preizkušnji so vsi večji strojeplasci odli v tom, da je »Underwood« pisalni stroj najhitrejši, najtrpežnejši in najpraktičnejši.

Podrobij silajnih priznanj.

Zahtevajte cenike in razkazovanje stroja.

Ivan Perko
Ljubljana, Turjaški trg 4, II.

Na mejnarodni tekmi v Milano dne 25. marca 1910 prvo darilo.

Triletno jamstvo. — Zaloga vseh potrebnih za pisalne stroje.

Rogaški

Tempel
vrelec. Oletetična namizna pijača z obilno ogljikovo kislino. Pospejuje prebavo in izmeno snovi.

Styria
Zelo koncentriran medicinski vrelec, priporočljiv pri kroničnem ledodolnem kataru, zaprtju, Brightovih ledicah, vrančnik osteklinah, jetni trdnini, žilnici, snovnoizmeničnih boleznih, katarah dihalnih organov.

Donati
Zdravilen vrelec največje vsebine svoje vrste. Zlasti uporaben pri kroničnem brevsnem kataru, obstipaciji, žolčnih kamenih, tošči in tiganju, sladkovni bolezni.

Najmočnejši prirodni vrelec magnezijo-glauberske soli.

Globoko potrtem srcem javijamo vsem ljubim sorodnikom, prijateljem in znancem pritužno vest o prebitki izgubi našega ljubljjenega, nepozabnega sina, ozir. brata, vnuka in svaka, gospoda

Adolfa Blaznik-a

ki je sinoči ob 3/4 10. uro, previden s sv. zakramenti za umirajoče, po dolgi mučni bolezni v dobi 25 let vdan v voljo božjo mirno izdihniti svojo blago dušo.

Pogreb nepozabnega rajnika se vrši jutri, v petek dne 22. aprila ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti na Starem trgu št. 12 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. zadušne maše se bodo brale v župni cerkvi sv. Jakoba in raznih drugih cerkvah.

Nepozabnega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Ljubljana, dne 21. aprila 1910.

Lovro Blaznik, oča. — Alojzija Blaznik, mati. — Alojzij Leo Blaznik, župnik v Ameriki; Stanko Blaznik, brata. — Pavla, omožena Riglar, Erna Blaznik, učiteljica, Ela in Minka Blaznik, sestre. — Alojzija Mehle, stara mati. — Ivan Riglar, učitelj, svak. 1165

Albanci porazili Turke.

Bitka pri Ferizoviću.

Turki so postali o albanski vstaji zelo tihi. Brzjav imajo sami v rokah, zato širša javnost ne zna, kaj se godi v Albaniji. A v Albaniji mora meščanska vojska biti zelo huda in se Albanci hrabro bijejo za svoje po Abdul Hamidu jim podeljene predpravice. To kaže tudi iz Albanije čez Carigrad došlo poročilo o bitki pri Ferizoviću. **Turke je napadlo 12.000 Albancev.** Bill sta dve turški četi. Albanci so Turke oblegali 24 ur. Turki so brzjavili po pomoč v Skoplje, odkoder so jim poslali dve četi na pomoč, a tudi te so Albanci napadli. Carigrajsko poročilo javlja, da so Albanci vjeli enega častnika in več vojakov. **Turki so se morali umakniti.** Odposlali so nato na Albance več turških bataljonov, ki so bombardirali nekaj albanskih vasi. Prebivalci so zbežali v gore. Turki so nato rešili obkoljene turške čete. General Sefket Turgut je prepovedal vsako prodiranje turških čet, dokler ne bo popolnoma pripravljena napadalna koncentracija.

Albanci se umikajo.

Iz Soluna se poroča, da se Albanci umikajo turškim četam, ki prodirajo iz Djakova proti njim, ker nočejo, da bi jih Turki zajeli, kar kaže, da imajo Albanci dobre, izurjene poveljnike. Albanci se umikajo v gore, v tiste nepristopne skaline, kamor jim bodo Turki sledili le z največjo težavo. Turki še vedno ojačujejo svoje čete in ošabno naznanjajo svetu, da ne odnehajo, dokler se Albanci ne udajo.

Srbija kupi Sandžak.

»Zvono« poroča, da se pogaja srbska vlada zaradi nakupa novopazarskega sandžaka s turško vlado za 200 milijonov dinarjev.

Šmarnice za leto 1910. Podrobnosti glede letošnjih šmarnic so označene v današnjem oglasu »Katoliške Bukvarne«. Ponekod se bodo brale lani izdane šmarnice o potovanju v sveto deželo, ki se dobe v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Primerno službo išče boljše izobražen, močan in krepak mladenič, več štirih jezikov. Vstop takoj

Blagohotna poročila se prosijo na upravništvo »Slovenca« pod: **Sluga 53.** 1150 3 1

Poštena, samostojna **kuharica**

ki je obenem **dobra gospodinja**, se išče za takoj v večjo privatno hišo v mestu na Gorenjskem. — Plača po dogovoru. Prednost imajo osebe od 30 let naprej. Naslov pri upravništvu tega lista. 1110 2

512

Sukneno in moderno blago za moške obleke v največji izbiri priporoča po ugodni ceni

R. Miklauc
Ljubljana, Stritarjeva (Spitalska) ulica 5.
Obstoj trdke čez 40 let!

Slikarski pomočnik

se sprejme fakoj pri **Ant. Petek,** slikarski mojster, Sv. Petra nasip 37. 1149 2 1

Bradyjeve želodčne kapljice s podobo **Marijacejske Matere Božje**

kot varstveno znamko, zato zvane **Marijacejske želodčne kapljice**, so najboljše, skozi 30 let preizkušeno sredstvo proti motenju v prebavi vseh vrst, gorečici, zaprtju, glavobolu in težočam v želodcu, tvoritvi želodčne kisline itd.

Dobi se v lekarnah za ceno K — 80 in K 1'40. Razposilja na deželo lekarnar **C. Brady Dunaj I., Fleisch-12-1** markt šte. 2/462. 3118

6 steklenic za K 5.—, 3 dvojne steklenice za K 4'50 franko. Pažite na varstveno znamko s podobo **Marijacejske Matere Božje**, rudeč ovitek in podpis

Brady

Priporoča se

Botrom in Botream obleke po vsaki ceni

Solidna postrežba!
Nizke cene!

A. Lukič

Ljubljana, Pred Skofijo 19

Vedno najnovejša konfekcija za dame in deklice

Najboljše štedilno voščilo za pode

Brezbarono, rumeno in rujava za parkete ali polikane

ta priporoča v škaflih po en, pol in četrt kg ali prosto

ADOLF HAUPTMANN

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in stek. kleja

Enonadstropna hiša **STANOVANJE**

s 5 sobami, zraven lep vrt, podobno vili, se **proda** iz proste roke v **Rožni dolini** pri Ljubljani, 20 minut od Glavnega trga. Več se poizve pri **gostilničarju Balija** na Glincah, preje Traun. 3-1

v pritličju s 3 sobami in pritliklinami išče za avgustov termin stranka brez otrok kje v bližini Marije Terezije ceste. Ponudbe pod številko **„1910 brez otrok“** glavna pošta, 1097 Ljubljana. 3-1

Prodaja lesa.

V državnih gozdih Ilovca in Rateče-Belapeč (Gorenjsko) se prodaja:

okolu 5500 fm³ mehkega lesa za žago in okolu 2500 fm³ lesa za celulozo

v hlodih, na mestu posekanja.

Ponudbe naj se vložijo najkasneje do 12. maja 1910 do 12. ure opoldne pri c. kr. gozdnem in domenskem oskrbništvu v Radovljici, kjer so tudi na vpogled kupni pogoji.

C. kr. gozdno in domensko oskrbništvu

v Radovljici, dne 20. aprila 1910.

1162

Prostovoljna javna prodaja.

V zapuščino pokojnega gospoda **Viktorja Recher-ja** iz Ljubljane spadajočega posestva pod ulož. šte. 32. deželne deske za Kranjsko, obstoječega iz hiše šte. 2 na Turjaškem trgu v Ljubljani, dovoljena s sklepom c. kr. sodišča v Ljubljani, odd. III., z dne 24. aprila 1910, opr. šte. A 3/9/34 se bode vršila

dne 23. aprila 1910, dopoldne ob 11. uri

v pisarni podpisanega c. kr. notarja kot sodnega komisarja.

Vzključna cena za to posestvo znaša 73150 K. — Vsak dražitelj mora pred dražbo položiti kot vadij 10% vzključne cene, tedaj znesek 7315 K v gotovini ali v vrednostnih papirjih ali v uložnih knjižicah kake hranilnice ali posojilnice.

Dražbeni pogoji se smejo upogledati v pisarni c. kr. notarja, kot sodnega komisarja v Ljubljani, dne 18. aprila 1910.

Aleksander Hudovernik, l. r.

1133

c. kr. notar kot sodni komisar.

Velikansko izber pomladnih in letnih oblačil priporoča trdka **A. Kunc, Ljubljana, Dvorni trg šte. 3.** **Najnižje stalne cene!**

Več natakarič

se sprejme takoj 1160

v hotelu „Tivoli“

Gostilničarske hčere

ki imajo veselje do kuhanja, imajo najlepšo priliko izuriti se brezplačno v kuharstvu. Pouk se vrši pod nadzorstvom kuharskega nadzornika, ki je nadzoroval v gostilniški soli na Bledu. 1161

Priglasite se v hotelu „Tivoli“ v Ljubljani.

Lepi, veliki in ugodno ležeči delavni prostori v Ljubljani

z oddajo električne luči in moči

sposobni za vsakovrstno obrt, se oddajo **v najem.** Pojasnila daje **Anton Priborscitz,**

oskrbnik Pongračevih posestev, Ljubljana, Franc Jožefova cesta 7/III. 106. 3-1

Vino po ceni.

Zakaj kupiti vino v gostilni po 50—80 vinarjev liter, ker se dobi pri **Josipu Maljavac,** pošta in postaja **Roč v Istri,** belo in črno (rudeče) franko vsaka železniška postaja na Kranjskem po 24 vinarjev liter in se ga more naročiti tudi samo 56 litrov. 667 100—1

Po 9 K

nagača

divje peteline

in vse druge živali

po najnižji ceni

Ivan Robida, Ljubljana, Tržaška cesta 22.

Na željo odnaša in prinaša sam domov; za-1066 dostuje naročilo z dopisnico. 2-1

Podjetnik

za cestne zgradbe, izkopavanje zemlje in napravo betonskih temeljev s potrebnimi delavnimi močmi in vsem orodjem se priporoča za cenjena naročila.

Marko Pavič 1152
Selo 26, pošta Moste pri Ljubljani.

Pozor! Trgovci! Pozor!

V moji 30 letni praksi se mi je posrečilo iznajti izborni sestavino za pripravo **creme za čevlje** rumene in črne barve. Sestavljena je enostavno in ceno in povzroči v nekaterih sekundah izborni lesk. Recept in cel način priprave želim prodati dobremu trgovcu, ki si z malim kapitalom lahko zagotovi **eksport z izbornim uspehom.** Za skripcijo in delo se jamči. — Naslov pri upravi „Slovenca“. 1159 3-1

Po ugodni ceni se prodaja iz proste roke

hiša z vrtom

lepa in v jako dobrem stanu z gostilno, tobakarno, prodajalno z mešanim blagom in žganimi pijačami. Leži ob državni cesti in je dobro obiskovana. Le 10 minut oddaljena od žel. postaje na Tolminskem. Natančna pojasila da

K. Skodnik 1440
Gorica, Via della Bianca št. 362.

KRASNO VELEPOSESTVO

z gostilno in prodajalno pri farni cerkvi ob okrajni cesti, 1/2 ure od kolodvora Velenje na Stajerskem, se prodaja zaradi bolehnosti posestnika s konji, živino, svinji, vozovi, vinom in razno premičnino. Meri 70 oralov vzorno obdelanega posestva njliv, sadonosnikov z 100 najzlahnejših sortimentov sadja, vinograda, gozda in 5000 hmeljskega nasada z 2 enonadstropnimi hišami, 9 zidanih gospodarskih poslopjij, v zemljo vzdano ledenico, 40 m dolgim kozolcem, sušilnico za sadje in eno za hmelj, vkup 14 poslopjij, vse v prav dobrem stanju. Vsied mnogostevilnih velikih poslopjij je pripravno za kako večje obrtno podjetje. Dopise sprejme iz prijaznosti upravništvo „Slovenca“ pod I. K. 1031

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Za cerkvene pevske zборе.

V ma'niku:

Ant. Foerster: 6 **Marijin h pesmi** za tri ženske ali moške glasove z orglami; cena partituri K 1-80 v, pos. glasovom 40 v.
 St. Premrl: 12 **Marijinih pesmi** za mešan zbor, cena partituri 1 K 80 v., pos. glasovom 40 v.
 Janez Laharnar: «**Šmarnične pesmi**» za mešan zbor; cena partituri 1 K 30 v.
 P. Hug. Sattner: «**Marijine pesmi**» za mešan zbor in orglje; cena partituri 1 K 80 v., pos. glasovom 50 v.
 Ant. Foerster: **Lavretanske litanije matere božje** za ljudsko petje; cena 40 vin.
 — «**Ave Maria**» za sedmeroglasni mešani ali četveroglasni moški zbor; cena partituri 60 v., glasovom 20 v.
 Fr. Kimovec: «**Ave Maria in češčena Marija**» za tri ženske (moške) glasove z orglami; cena 50 v., 5 izvodov 2 K.
 Josip Sicherl: 25 **Marijinih pesmi** za mešani in moški zbor; cena partituri 2 K, pos. glas. 35 v.
 Ig. Hladnik: 23 **cerkvenih napevov** za moški zbor. Poleg drugih kakor **mašnih, obhajilnih in 2 Tantum ergo**, se nahaja tudi 10 **Marijinih napevov**; cena 1 K 60 v.
 — «**Češčena kraljica**» za mešan zbor, solospeve in spremljavo orgel; cena partituri 1 K 80 v., pos. glasovom 30 v.
 — «**19 Marijinih pesmi**» za solospeve, mešan zbor in spremljavo orgel, cena 2 K.
 — «**Ave**» 17 **Marijinih pesmi** za mešan zbor, samospev in spremljavo orgel, cena 2 K.
 — «**16 Marijinih pesmi**» za mešan zbor; cena partituri 1 K, pos. glas. 20 v.

Ob priliki birmovanja ali kanonične vizitacije.

Fr. Kimovec: «**Ecce sacerdos magnus**» za moški zbor, cena 40 v.
 Al. Mihelčič: «**Ecce sacerdos magnus**» za moški zbor, cena 40 v.
 Ant. Foerster: «**Ecce sacerdos magnus**» za mešan zbor in orgle, cena 60 v.
 Ign. Hladnik: «**Ecce sacerdos magnus**» za mešan zbor in orgle, cena 1 K.
 Jos. Lavtižar: «**3 Ecce sacerdos magnus**» za en ali več glasov in orgle, cena 80 v.

Za sv. Rešnje telo.

Dr. Ant. Chlondovski: **Tantum ergo** za troglasni moški zbor in orgle; cena partituri 50 vin., posam. glasovom 10 v.

Ant. Pogačnik: «**Tantum ergo**» za mešan in moški zbor, cena partituri 60 vin.
 Fr. Kimovec: «**Tantum ergo**» za mešan zbor in orgle, cena 30 v., 5 izvodov 1 K.
 Ig. Hladnik: «**Pange lingua et 4 Himni ad processionem in festo Ss. Corporis Christi**» za mešan zbor, cena 1 K.
 Vincenz Galler: 12 **Pange lingua (Tantum ergo)** za mešan zbor in orgle, cena partituri 3 K 24 v., pos. glasovom 48 v.
 Joh. Diebold: 14 **evharističnih napevov** za mešan zbor; cena partituri 2 K 40 v., pos. glas. 30 v.
 Fr. Kimovec: «**Rihar renatus**». Poleg drugih Riharjevih napevov se nahaja v tej zbirki tudi 7 evharističnih napevov z latinskimi in slovenskim besedilom kakor: **Sacris solemnibus, Lauda Sion, Adoro Te, O quam suavis est, Caro mea, Da pacem Domine in Credo in Te** —; cena partituri 3 K, pos. glasovom 40 v.

Za prvo sv. obhajilo primerni napevi.

Fr. Kimovec: «**O sacrum convivium**» 36 obhajilnih, presv. rešnjega telesa in srca Jezusovega napevov za mešan zbor in orgle, cena partituri 2 K 40 v., glasovom 40 vin.
 P. Hug. Sattner: «**Cerkvene pesmi v čast sv. Rešenja telesa**», cena 1 K 60 v.

Za pobožnost presv. Srca Jezusovega.

Ant. Foerster: «**Litanije presv. Srca Jezusovega**» za ljudsko petje; cena 40 v.
 Ig. Hladnik: «**O sacrum convivium**» 36 obhajilnih presv. Rešnjega telesa in Srca Jezusovega napevov za mešan zbor in orgle, cena partituri 2 K 40 v., pos. glasovom 40 v.

Ofertorij za razne praznike cerkvenega leta.

Fr. Kimovec: 6 **ofertorijev** za največje in večje praznike cerkvenega leta, cena 1 K.
 Joh. B. Tresch: «**Enchiridion**» 31 ofertorijev in 19 raznih napevov, cena partituri 1 K 68 v., glasovom 48 v.

Šmarnice.

Ker to leto ne izdamo novih šmarnic, opozarjamo s tem na šmarnice prejšnjih let, ki so še v malo izvodih na razpolago.

Šmarnice. P. Ladislav O. S. F. Marijine čednosti in dobrote. Okusno vezan, rdeča obreza 2 K, zlata obreza K 2-40.

Salve Regina ali razlaganje molitve Češčena bodi Kraljica za šmarnično opravilo. Jožef Kerčon. Okusno vezano, rdeča obreza K 2-—, šmarnice. Jožef Kerčon. Marija podoba pravice. Okusno vezana, rdeča obreza K 2-—.
Devica verna. I. Godec. Šmarnice. Okusno vezano, rdeča obreza K 1-40.
Šmarnice. Jožef Volc. Marija v predpodobah in podobah. Okusno vezano, rdeča obreza K 2-—, zlata obreza K 2-40.
Šmarnice romarja Jeruzalemskega. 32 premišljenj za mesec majnik. F. S. Segula. Vezano rdeča obreza K 2-—, po pošti 20 vin. več.

Marijino slovstvo za majnik itd.

Maria, unsere wunderbare Mutter. Malpredigten von P. Christian Stecher S. J. — P. Eduard Fischer S. J. K 3-60.
Entwürfe zu Marienpredigten. Erster Zyklus für den Maimonat von P. Hugo Hurter S. J. 80 v.
Marien-Predigten von P. Georg Patiss S. J. — P. Eduard Fischer S. J. K 4-80.
Maria, der Christen Hort. Predigten über die Hochgebenedeite Mutter des Herrn. Von G. Diessel. 2 zvezka K 9-60.
Marien-Predigten von Philipp Hammer K 3-24.
Der Mai-Monat. Der Verehrung des reinsten Herzens Mariä gewidmet. Von P. Franz Hattler S. J., vezano K 2-64.
Die wahre Andacht zur seligsten Jungfrau Maria von L. M. Grignon von Montfort K 3-12.
Die unbefleckte Empfängnis. Lesungen und Gebete für eine Novene oder Monatsandacht zu Ehren der makellosen Jungfrau Maria von J. Hätenschwiller S. J., vezano K 3-—.
Die Schule Mariens. Kleine Lesungen für Marianische Kongregationen. P. Heinrich Opitz, vezano K 2-50.
Ansprachen in der Marianischen Kongregation der Jungfrauen. Von G. Patiss S. I. K 4-80.
Handbuch für die Leiter der Marianischen Kongregationen und Sodalitäten. Von J. Dahlmann K 3-—.
Über die Leiden Mariä der Königin der Märtyrer. Dreißig Predigten von P. G. Patiss K 6-48.
Heilige Vorbilder für christliche Jungfrauen in der Welt. Von P. G. Patiss, K 3-60.
Erlebtes und Erlauchtes. Skizzen von P. Heinrich Opitz S. J. K 1-50.
Führt die Kinder zu Maria! Ein Hauptmittel zur Erleichterung und Sicherung der christlichen Kindererziehung für Eltern, Seelsorger und Lehrpersonen von M. Mühlbauer K 3-60.

Za darila primerni molitveniki,

Bogu kar je božjega. Fran Seraf. Finžgar. Okusno vezan, rdeča obreza K 1-—, zlata obreza K 1-80, fino vatrane platnice K 2-20, najfinejša teletnina K 3-—, raznovrstne najmodernejše vezave K 4-50, vezava z listnico, zaponom in verižico K 4-60.

Molitvenik, ki po lepi vsebini, krasni obliki, dovršenem jeziku in trpežnosti nima kmalu enakega. Posebno priročna je lična mala oblika.

Voditelj v srečno večnost. Anton Mrkun. Okusno vezan, rdeča obreza K 1-40, zlata obreza K 1-80, fino vatrane platnice K 2-—.

Voditelj v srečno večnost se kakor Finžgarjev molitvenik odlikuje po fini priročni obliki, vsebuje pa jako veliko lepih molitev in vzorno razlago krščanskih resnic ter ima razmeroma jako nizko ceno.

Šolski molitvenik po katekizmu in obrednih knjigah. Dr. Gregorij Pečjak. Okusno vezan, rdeča obreza K —80, zlata obreza K 1-20, fino vatrane platnice K 2-80.

Vzoren molitvenik, prirejen nalašč za mladino in vsled svoje dovršenosti vpeljan za ljudskošolski naraščaj.

Večno življenje. Dr. Gregorij Pečjak. Molitvenik. Okusno vezan, rdeča obreza K 1-20, zlata obreza K 1-60, fino vatrane platnice K 3-10.

Molitvenik, namenjen za srednješolsko dijaštvo.

Pot k Bogu. Molitvenik za odrasle. Okusno vezan, rdeča obreza K 1-20, zlata obreza K 1-60, fino vatrane platnice K 3-10, najfinejša teletnina K 5-—.

Ta molitvenik je prirejen za odrasle, da bodo mogli v cerkvi moliti skupaj z duhovnikom vse slovenske molitve, kakor jih predpisuje novi od slovenskih škofov predpisani molitvenik, obsega pa sploh vse molitve, pesmi itd., potrebne za kristjana.

Rafael ali nauki in molitve za odraslo mladino. Jožef Kerčon. Okusno vezan, rdeča obreza K 1-—, zlata obreza K 1-60, fino vatrane platnice K 3-—.

Ta molitvenik ima zelo mnogostransko vsebino in obsega na 350 straneh krasne, zlate nauke za mladino, odrasle mladeniče in dekleta, dalje vse mladini posebno priporočljive pobožne vaje in molitve, n. pr. šestnedeljsko pobožnost k sv. Alojziju, pobožnost k sv. Stanislavu itd., sploh krasne nauke in vsakovrstne verske vaje za vse prilike in potrebe. Le veliko številu, v katerem se je svoj čas ta molitvenik tiskal in prodajal, je omogočilo izredno nizko ceno, ki je pri sedanjih dragih razmerah pravo čudo.

Vse te knjige se dobe tudi v „Knjižarni Ilirija“ prej Karol Florian v Kranju.

Sprejem takoj v svojo trgovino z mešanim blagom 1128 3-1

učenko

zdravo, 14 do 16 let staro deklico poštenih starišev, katera je dobro dovršila vsaj štiri-razredno šolo. — Josip Rudman, trgovec in posestnik v Krškivasi pri Krškem, Dolenjsko.

100 do 120 lepih hrastov

se prod. Kje, pove upravništvo. — 1112 6 1

Lepa birmanska darila!

Največja in najbogatejša izbira po jako znižanih cenah. — Se vljudno priporočam gg. botercam in botercem za obilni obisk.

Z velespoštovanjem

Fr. Čuden
urar in trgovec v Ljubljani.

Ant. Bajec
cvetlični salon
Pod Trančo št. 2,
poleg čevljar. mostu

Izdeluje šopke, vence, trakove.
Velika zaloga nagrobnih ven-
cev. Zunanja naročila točno.
Cene zmerne.

3662 52-1

[izdajatelj]: Dr. Ignacij Zitnik.

Knjižgoveznica „Katol. tisk. društva“ v Ljubljani

se priporoča v izdelavo vsakovrstnih knjižgoveških del.

Specijaliteti: črtanje poslovnih knjig
za denarne zavode, trgovce, tovarnarje, društva i. t. d.

Vsako naročilo se točno in natančno po predpisu izvrši. Raznovrstni vzorci na zahtevo brezplačno.

1077

Redka prilika za nakup!

K 44.40 stane

za gospode: 1 kompletne obleka
1 modni površnik
1 posamezne hlače
1 modni telovnik
1 klobuk ali slamnik

za dame: 1 kostum
1 raglan ali prašni plašč
1 krilo iz blaga ali za prati
1 bluza ali jupon
1 velika modna čepica

Angleško skladišče oblek O. BERNATOVIČ
Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Prihranite vsak dan

4-80 do 24 kron, ako zavzivate železnato vino s kino lekarja Piccoli-ja v Ljubljani z dnevnim izdatkom 18 vinarjev, mesto kina železnatega vina, ki ne vsebuje več železa, kot navadno vino in kojega bi morali izpiti eden do pet litrov na dan, da bi dovedli organizmu potrebno množino železa, kar bi pa bilo radi alkohola le škodljivo. Polliterska steklenica Piccolijevega železnatega vina 2 kroni. — Naročila proti povzetju. 3281

Zlate svetilje: Berlin, Paris, Rim itd.

Najbolj krasno sobo-stil. svetilje

Seydlin & Seyd
Izdajatelj
Ljubljana, Spital-Str. št. 1

Dež. lekarna pri „Mariji Pomagal“

M. LEUSTEK
Ljubljana, Resljeva cesta 1

zraven cesarja Franc Jožefa jub. mostu

priporoča ob sedanjem času za jemanje najbolj pripravno, pristno, čisto in sveže **Dorševo med. ribje olje** ugod. okusa, lahko prebavljivo. Mala steklenica 1 K, večja 2 K.

ki okrepčuje preprečuje izpadanje las. Cena steklenici z rablilnim navodom 1 K.

Tanno-chinin tinktura za lase, deluje izborno proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. — Steklenica 1 K. 3499

Stovita Melusine ustna in zobna voda, deluje izborno proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. — Steklenica 1 K.

Zaloga vseh preizkušenih domačih zdravil, katera se priporočajo po raznih časopisih in cenikih. Med. Cognaca, Malaga, ruma itd. razpošilja po pošti vsak dan dvakrat.

Odgovorni urednik: Ivan Stefe.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.